

Sammendrag

Transportytelser i Norge 1946–2016

TØI-rapport 1613/2018

Forfatter: Eivind Farstad

Oslo 2018 57 sider

Veksten i persontransportarbeidet i 2016 er beregnet til 0,9 prosent. Persontransportarbeidet på bane økte relativt mest, med 4,8 prosent, mens sjøtransport økte med 2,7 prosent. Vegtrafikken økte med 0,6 prosent. Godstransportarbeidet innenlands medregnet kabotasje gikk ned med 0,3 prosent totalt i 2016. Det var vekst på 7,8 prosent i godstransport med bane, mens andre transportformer hadde nedgang. Beregnet eksklusive kabotasje økte imidlertid transportarbeidet med 0,9 prosent fra 2015 til 2016.

Hovedtrekk

Veksten i utført persontransportarbeid i 2016 er beregnet til 0,9 prosent, mot 2,6 prosent året før. Transportarbeidet for de kollektive transportmidlene økte med 1,7 prosent, mens vekstraten for persontransportarbeidet med personbil er estimert til 0,5 prosent i 2016. Persontransportarbeidet på bane økte mest, med 4,8 prosent, og sjøtransport med 2,7 prosent. Likevel utgjør dette bare knapt sju prosent av det samlede persontransportarbeidet. Vegsektoren (buss, bil og MC) har nå en markedsandel på 88 prosent av transportarbeidet, luftfarten utfører fem prosent og bane (jernbane og sporveg) om lag seks prosent. Den siste prosenten utføres av båt og ferge. Disse andelene har vært relativt uendret siden 2000. Målt i transportarbeid medregnet kabotasje gikk godstransportarbeidet ned med 0,7 prosent i 2016, mot en økning på 3,8 prosent året før. Transportarbeidet på bane økte med 7,8 prosent, mens godsarbeid på veg hadde en nedgang på 0,3 prosent, og godsarbeid på sjø gikk ned med 1,8 prosent. Eksklusive kabotasje økte derimot transportarbeidet samlet med 0,9 prosent fra 2015 til 2016, fortrinnsvis pga. en økning på 3,0 prosent i transportarbeidet på sjø.

Foreløpige tall fra nasjonalregnskapet viser at bruttonasjonalproduktet (BNP) steg med 1,1 prosent og privat konsum i husholdningene økte med 1,5 prosent i 2016. Konsumet til transport steg med 2,4 prosent, mot 2,7 prosent i 2015. Befolkningsveksten i 2016 var 0,9 prosent totalt, mens den for den yrkesaktive befolkningen (18–66 år) var på 0,7 prosent. Dette betyr at persontransportarbeidet i 2016 økte relativt sett like mye som befolkningen, mens det i 2015 og 2014 økte mer enn befolkningen.

Ifølge Statistisk sentralbyrås konsumprisindeks var gjennomsnittlig prisvekst i 2016 på 3,6 prosent. For transportsektoren var prisveksten 2,5 prosent i 2016. For privat transport var det størst prisøkning innen reservedeler og tilbehør (4,1 prosent), mens det var et prisfall på 3,3 prosent innen drivstoff og smøremidler. Dette er samme tendens som i 2015. Prisveksten var sterkest for passasjertransport med fly i kollektiv transport med hele 14,1 prosent, som er andre året på rad med prisvekst (5,3 prosent økning i 2015). Det er også verdt å merke seg prisveksten for båttransport var blant de høyeste i kollektivtransporten, som året før.

Persontransport med bil

Det var registrert drøyt 3,2 millioner biler i Norge ved utgangen av 2016, en økning på om lag 58 000 biler og 2,0 prosent fra året før. Av bilene var 2 663 000 personbiler, 461 500 varebiler, 97 500 lastebiler og 16 500 busser.

I løpet av 2016 ble det førstegangsregistrert 174 500 personbiler, ca. 500 færre enn i 2015. Tilsvarende tall for varebilene var 35 000, en økning på om lag åtte prosent. 121 500 personbiler og 13 500 varebiler ble vraket mot pant i 2016. Gjennomsnittsalderen for personbilene var 10,6 år ved utgangen av 2016, omtrent den samme som året før.

Trafikken på vegene økte med 0,6 prosent i 2016, mot 2,0 prosent året før. Økningen var også i 2016 betydelig høyere (3,6 prosent) for de tunge kjøretøyene (over 5,5 m) enn for personbilene (0,2 prosent).

Det var 4 374 registrerte veitrafikkulykker med personskade i 2016, en nedgang på 189 ulykker i forhold til 2015. Antall skadde ble ytterligere redusert med 148 personer fra året før. Det var likevel en økning i antall drepte i trafikken. I 2016 ble 135 drept i trafikken, mot 117 i 2015.

Kollektivtransporten

I 2016 ble det foretatt drøyt 369 millioner bussreiser, en økning på 13 millioner, eller 3,7 prosent, i forhold til året før. Transportarbeidet med buss økte med nesten 250 millioner personkilometer, eller 5,9 prosent, i 2016.

Trafikken med trikk i Oslo i 2016 var på 53 millioner reiser, ca. én million færre enn i 2015. Trafikken med forstadsbanene i Oslo økte fra 95 millioner i 2015 til 106 millioner reisende i 2016, en økning på 11,7 prosent. Bybanen i Bergen fraktet 10,6 millioner i 2016, en økning på 6,7 prosent fra året før. Gråkallbanen i Trondheim frakter i tillegg ca. 900 000 passasjerer i året. I alt ble det foretatt 171 millioner reiser med trikk og forstadsbaner i 2016, mot 160 millioner i 2015.

Året 2016 ble det foretatt 65,9 millioner reiser innenlands med tog, som var om lag det samme som i 2015. NSB har en markedsandel på 89 prosent av innenlandstrafikken på tog, en andel som har vært ganske stabil de siste fem år.

Flytoget fraktet 6,5 millioner passasjerer til og fra Oslo lufthavn i 2016, noe som var ca. 100 000 færre enn året før. Flåmsbana satte ny rekord med 926 500 passasjerer i 2016, som var en økning på hele 29 prosent fra året før.

Om lag 53 millioner passasjerer ble fraktet på bilfregeruter og annen innenlands rutefart på sjø i 2016, som er omtrent det samme antallet som året før.

I 2016 ble det foretatt 9,8 millioner flyreiser innenlands i Norge, som er nedgang på 220 000 reiser, eller 4,9 prosent, fra 2015.

Reiser til og fra utlandet

I 2016 ble det registrert 22,8 millioner flyreiser til og fra Norge, som var 200 000 flere enn i 2015. Fergetrafikken til og fra utlandet var på 6,1 millioner enkeltreiser, med en liten økning fra 6,0 millioner reiser i 2016. Knappt 540 000 reiste over grensen med tog.

Tall for reiser med bil og buss på veg til og fra Norge er ikke beregnet for 2016, på grunn av manglende trafikkdata etter 2012.

Godstransporten innenlands

I 2016 gikk den innenlandske godstransporten ned, etter en økning i 2015. Nedgangen i godstransportarbeidet for alle transportformer samlet var på 0,7 prosent, medregnet kabotasje¹. Den var en økning i banetransport, med 7,8 prosent, mens frakt med andre transportformer hadde en nedgang fra 2015. Banedelen av transportarbeidet økte fra 4,5 prosent i 2015 til 4,9 prosent i 2016. Godstrafikken på veg inklusive kabotasje gikk litt ned i 2016, med 0,3 prosent.

Godstransport eksklusive kabotasje økte imidlertid med 0,9 prosent. Sjøtransporten på norske fartøyer bidro med en økning på 3,0 prosent.

Samlede godstransporter på veg på norsk område økte likevel med 1,9 prosent i 2016, fra 25,4 til 25,8 milliarder tonnkilometer. Dette inkluderer også den delen av godstransportarbeidet i utenrikshandelen som foregår på norsk område. Markedsandelene i godstransportarbeidet inklusive kabotasje fordeler seg med om lag 48 prosent på sjø, 48 prosent på veg, knapt fem prosent på bane og under én prosent på fly.

Godstransporten til og fra Norge

Importert varemengde til Norge var 34,8 millioner tonn i 2016, en liten nedgang på 0,2 millioner tonn fra 2015. Eksportert varemengde fra fastlandet var 59,4 millioner tonn i 2016, mot 55,2 millioner tonn i 2015. Skip er fortsatt den dominerende transportformen i utenrikshandelen. Hele 83 prosent av denne godsmengden gikk med skip i 2016, mens 14 prosent gikk på veg, og tre prosent på bane.

Samlet sett ble det eksportert 172 millioner tonn olje og gass direkte fra sokkelen i 2016, målt i oljeekvivalenter, sammenlignet med 166 millioner tonn i 2015. Eksporten av olje og gass i rør lå på 94 millioner tonn i 2016, mens skipene fraktet 78 millioner tonn. Målt etter vekt utgjorde eksport av olje og gass fra sokkelen 65 prosent av den totale eksporten fra Norge til utlandet i 2016, som også var omtrent samme andel som det har vært de siste fem årene.

¹ Kabotasje omfatter gods på utenlandsregistrerte transportmidler hvor godset er både lastet og losset i Norge.